

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno 180 K
mesечно 15
za zased. ozemlje 300
za inozemstvo 40

Oglas za vsak mm višine
stolpca (54 mm) 2 K
ma' oglas do 30 mm
stolpca (54 mm) 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 14/2

Telefon št. 72

Upravništvo:

Sodna ulica št. 6

Telefon št. 35

Račun kr. post. ček. urada
št. 11.842

Ljubljana, 22. novembra.

Včeraj je bila agitatorska noč. Volilni boj je na vseh tleh in na sili volilni surovost in sestankov so srame pripadale ljudstvu svoje kandidate. Ali uvo program? Ne vemo, če smemo govoriti o programu, kar gledamo na vse to, kar se sedaj na Slovenskem godi. Slovenski del našega naroda se ne zaveda, da je iz objekta njegovega gosposiva posla sam svoj gosposin in da mora njegova politika biti državna politika. Demokratska stranka našega ljudstva sistematično navaja na to pot, resno in trezno mu govori o pravih nase nove države, ga navaja k razumevanju njegovega položaja, ga uči, da je njegova moč in njegova odgovornost le v narodnem jedrnatu. mu kaže, kako moremo doseči objektivno normalnega socialnega in gospodarskega življenja. To veliko in naravnost historično nalogo vsi demokratska stranka po celi državi. Ona jedina med vsemi političnimi organizacijami je mogla razprostriti svoje delovanje po vseh porajanjih naše domovine, srbskih, hrvaških in slovenskih. Zasnovana na ideji narodnega in državnega jedinstva, popolne ravnopravnosti Hrvatov in Slovencev, zaslopa svoj program notranje kulture, socialne in gospodarske konsolidacije z enako vsemu med Slovenci, kakor med Hrvati in Srbi. Proti njej se ni mogla uveljaviti niti ena meščanska politična stranka. Vsi njeni nasprotniki so vsak zase mali in slabi, vsak omejen na ozek plemenski ali verski teritorij. Radikalci, zajedničarji, klerikalci, in kakor se že imenujejo, so ostali in bodo vedno ostali le stranke lokalnega ali provincijalnega pomena in niti ena izmed njih se ne bo nikdar mogla ponašati s ponosno zavestjo, ki navdaja jugoslovansko demokracijo, da ni v jugoslaviji niti enega volilnega okrožja, kjer bi JDS ne postavila svojih kandidatov, da ne bo niti enega okraja, ki bi ostal brez demokratskega zastopnika. Misel narodnega in državnega jedinstva je vsled delovanja JDS. globoko zasidrana v našem narodu in nobe na sila je ne izruje.

Demokratska stranka apelira na zdrav razum naroda, na njega trezno preudarnost in se skrono ogiba demagogičnim frazam. Ona dobro ve, da je dala s tem iz rok eno najuspešnejših agitatorskih sredstev. Toda ona preveč spoštuje ljudstvo, da bi ga hotela verati z nemoralnimi sredstvi. Pri nas na Slovenskem je nje glavni sovražnik klerikalizem. Z najhujšo in najstrupenejšo sidiščitjo se je vrgla klerikalna stranka proti demokraciji. Ona dobro ve, da je JDS edini resni zaščitnik narodnega edinstva, kulturnega napredka Slovencev; ona ve, da najobčutnejše udari državo, če udari demokracijo. Zato je posegla po onih zločinskih sredstvih, ki naj naše plemo spravijo zopet pod moralni teror verskih in plemenskih čustev. Škof zopet grozi z večno pogubo vsem, ki podo volili demokracijo, župnik podi nedolžne otroke demokratskih staršev od altarja in prejema zakramentov, doželni predsednik govori o možnostih, ki bi bile obranile staro Avstrijo pri življenju, na volilne škrinjice namereva SLS pripeti znamenje križa, v nedeljo se bodo povsed brale volilne maše in opravljalo občujilo v „dobri namen“, da zmagajo krščanski močje, po deželi trosijo letake, ki agitirajo proti demokraciji s istimi sredstvi kakor so Nemci na Koroskem agitirali proti jugoslaviji. Ban Luginja ima prav, že to početi je je veleizdajalstvo. Veleizdajca na narodu, s katerim se postopa, kakor z maso, ki je na najnižji stopinji kulture in izobrazbe.

Zal nam je, da moramo konstatirati, da so di. jenu hriškanju klerikalne stranke priskočili na pomoč

takozvani narodni socialisti, ki s pulim kričanjem in povsem negativno politiko slabijo odpor naprednega Slovencev proti najopasnejšemu sovražniku našega naroda. Dan volitev jih bo iztrezil in vsi, ki se bodo dali zapeljati od njihovih primitivnih agitatorjev bodo prepozno spoznali, da so bili le kanonefuter za SLS. Beležimo pa razvedljivo dejstvo, da razumejši docedanjji pristavi NSS že uvidevajo, na kako napačno pot jih je speljala politika nazrožnih voditeljev in medeljski ohođit le stranke so pokazali, da se bodo mnogi še preobrnili in umaknili iz te pomožne čete klerikalcev.

Ker je narodnega in naprednega med Slovenci bo v nedeljo dokazalo, da se želeno politiko prihranjanje narodnooslobojiteljskega urođnika ne more izpolniti in da jugoslovanski demokraciji ne mudi, nago trdnostoji pripravljen kot prvi prevrati volilne naloge nabližje naše narodne in državne bodočnosti.

Dr. Gosar v krzanski preiskavi radi zločina proti domovini.

Že dalj časa se je po Ljubljani govorilo, da je zgrešil bivši poverjenik dr. Gosar, ki se je nahajal kot oficir v Rusiji dejanja, ki so v ostrem nasprotju z najprimitivnejšimi dolžnostmi narodnega človeka.

Kakor smo izvedeli, je stopila ta mučna afera sedaj v aktiven štadij. Prediskava ki jo je vžele na prejšnjo noč poletu pa civilne krzanske sodišče je zaključena in zadova je v rokah državnega pravosodja.

O aferi smo izvedeli sledeče: Tik pred prevratom se je leta 1918. v Ukraini uprl 97 polkov in izstopil iz zveze avstro-ugarske armade. Pozneje so se uprli tudi vsi drugi polki, razlika pa je bila v tem, da je nastal pri vseh drugih polkih potem popoln red in so se brez vsakega vodstva tudi valili proti zapadu. 97. polk se je na proglasil za sestavni del jugoslovanske armade; nekaj poživljanih in odločnih slovenskih oficirjev ga je dobro rgraniziralo in hotelo prepeljati v domovino v poponem redu.

Polk se je zbral v Tiraspolu ob Dniestru na rumunski meji in o tedi se je povelnik polka brzojavno obrnil na srbsko diplomatsko misli v Jakuju kateri je poročal o uporu in izrazil mnenje, da so Slovenci gotovo združili s Srbijo ako že to ni še zgodilo in da je ne samo pravica, temveč tudi dolžnost srbske voje uprave, da prevzame krb za ta jugoslovanski polk. Pmalu za tem je prišel iz Zastia v beserbško mesto Benderi na nasprotnem bregu Dnestra srbski polkovnik — poznati general in vojni minister — Slavko Hadžić, kateremu je predvedel polkovni povelnik deputacija oficirjev in moštva bivšega 97. polka. Hadžić je pri tej priliki izjavil, da se je jugoslavija že udeležila in da je udeležena tudi jugoslovanska armada. Povelniku polka je dal e. Hadžić primerna navodila za nadaljnje postopanje in bivši 97. polk je postal s tem sestavni del jugoslovanske armade. Patero sremembo je polk tudi sprejel.

Na podlagi navodil polkovnika Hadžića je odšel potem polkovni povelnik nadporočnik Milan Plut v Odso kjer je našel srbskega podpolkovnika Radoslava Živkovića in mu — kot starejšemu častniku — izročil polkovno povelstvo. On je na ostal njegov pomočnik in zastopnik v povelstvu. Tudi to sremembo je polk sodeloval oobril in s tem pokazal, da se zaveda tega, da se sestavi del jugoslovanske armade. Častniki so odstranili avstrijske odznake in jih zamenjali s srbskimi moštvo je dobilo srbske čimake in je veselo odšlo avstrijske kape.

Proti temu so skovali zaroto poročnik dr. Gosar in še nekateri klerikalni oficirji, ki so se že pri uporu zadžali po polnoma pasivno. Ti avstrijski kanoni na porci na tihoma hriškali moštvo, ko so se na žutli dovolil mošne, so nastopili pod Gosarijevim vodstvom javno in odkrito proti novečniku polka in njegovemu pomočniku s čisto hriškavsko motivacijo, čež. mi nismo več vojaki,

temveč civilisti; odložimo orožje in pojdivo domov!

In tako se je zgodilo. Moštvo je rajše poslušalo dr. Gosarja kot polkovnika Živkovića, njegovega pomočnika in druge razsodne ljudi in dr. Gosar je prodal Poltjurcem vse orožje, polkovno blagajno, konje in vozove in provijant za nekaj dva meseca — v skupni vrednosti čaka 5 milijonov predvojnih brez — zato, da se prepeljali polk po želentiji do avstrijske meje!

S tem je dr. Gosar začel zločin nad domovino, izdajstvo nad Jugoslavijo in podpolkovnika Živkovića, kot poveljniku polka ni preostalo drugega kot poročati o vsemu vojnemu ministru, to je po izročilu zadova vojnemu sodišču, da sodi dr. Gosarja radi izdaje in prede.

Vojne sodišče je zadova tudi preiskovalo in zaslišalo primernika poveljnika polka ki je, sveda v polnem obsegu potrdil vse trditve polkovnega poveljnika. Ker se pa dr. Gosar ne nahaja več pri vojaki, je vojno sodišče izročilo zadova deželnemu sodišču v Ljubljani, da ono pokliče dr. Gosarja na odgovor za njegovo izdajalsko postopanje.

Izenačenje profesor-skih plač.

Minister prosvete Svetozar Pribičević se je izjavil napram deputaciji glavne uprave Jugoslovanskega profesor-skega društva, da je po njegovem mnenju nemogoče odlagati z izenačenjem plač srednješkolskih profesorjev, ko so tudi plače ljudskih učiteljev izenačene. Minister Pribičević se nadeja, da bo to vprašanje rešeno še pred konstituantno. Minister Kukovec je podvzel pri ministru financ energične korake, da se plače srednješkolskih profesorjev čim preje urede. — V ministru prevzete je že izdelana naredba o pozvišni ureditvi profesor-skih plač. Definitivno se bodo plače uredile, ko se bo rešilo uradniško vprašanje za vso kraljevino. Profesorji v Srbiji doživajo danes naslednje plače: od 1 do 4 leta službe 2400 dinarjev, od 4 do 8 let službe 3000 din., od 8 do 11 let 3600 din., od 11 do 14 let 4200 din., do 14 do 17 let 4800 din., od 17 do 20 let 5400 din in od 20 let naprej 6000 din. Po let plače dobivajo profesorji še stanarino in običajne draginjske doklade. Kako nam poročajo iz Beograda bo izenačenje plač izvršeno v najkrajšem času v smislu zahtev profesor-skega društva.

Možat odgovor.

Split, 22. novembra. V Rimu je umrl bivši voditelj splitskih italijanov sedanjí italijanski senator Salvi Predsednik italijanske zbornice De Nicola je ob tej priliki izrazil brzojavno sožalje načelniku Splita, rodnega mesta velikega boritaja za italijanstvo Dalmacije. Splitski župan dr. Targaglia je odgovoril, da upa, da bo skupina splitskih meščanov, kateri je načeloval pokojni Salvi, znala zvezati ljubezen za italijanski jezik s spoštovanjem jugoslovanskega značaja mesta Splita in z udanostjo jugoslovanski državi

It lija in D'Annunzio.

Zagreb, 22. novembra. „Jutarnji list“ javlja iz Beograda, da je naša vlada sprejela od italijanske vlade obljubo, da ima D'Annunzijevo delovanje kmalu ne bo ime nobenega pomena in da se bo že prihodnji mesec moglo pričeti z izvršitvijo pogodbe. Italijanske čete bodo že meseca decembra zapustile nam priznano ozemlje.

Anolija priznava boljševiško Rusijo.

Washington, 22. novembra. (Izv.) Državnemu odelku je bil izročen prepis trgovinske pogodbe med Anglijo in sovjetsko Rusijo. Pogodba pomeni ako pride do njene udejitve, popolno priznanje sovjetske vlade.

Demisija dr. Trumbića.

Beograd, 21. novembra. (Izvirno) Trumbić je podal ostavko. Vse od politični min. predsednika bo ministri svet potresal vprašanje Trumbićeve demisije šele prihodnje dni.

Beograd, 22. novembra. (Izvirno). Dr. Trumbić je razvnil regentu svojo demisijo v avdijenci, v kateri mu je predložil v podpis repaleško pogodbo. Po podpisu ratifikacij-tega ukaza je izjavil min. Trumbić, da je v trenutku odpadel vzrok, zaradi katerega je bil minister za zunanje zadeve v vseh dosedanjih jugoslovenskih kabinetih. Regent je bil iznenaden ter je izrazil upanje, da bo dr. Trumbić svoj korak še premislil. Dr. Trumbić je odgovoril, da je demisija njegov trden sklep. Prestolonaslednik je izrazil svoje obžalovanje

ter se v prisrčnih besedah zahvalil ministru za njegovo požrtvovalno in zaslužno delovanje v prid jugoslovenski domovini. Po avdijenci je odšel dr. Trumbić na kolodvor, kjer je min. predsedniku Vesniću, ki je odhajal v Banjaluko, sporočil svojo demisijo. Cim se vrne ministriški predsednik se bo vršila seja kabineta, na kateri se bo razpravljalo o demisiji dr. Trumbića. Demokratski krogi upajo, da se bo posrečilo olraniti zaslužnega državnika kot voditelja naše zunanje politike, zlasti ker se niso likvidirana vsa vprašanja z Italijo.

Beograd, 22. novembra. Ministriški predsednik Vesnić se je vrnil nočoj v Beograd. Ministriški svet se sešane najbrže jutri.

Obtožba bana Luginje proti škofu Jegliču.

Zagreb 20. nov. Že dalj časa se govori, da je ban Luginja v nekem zaunem poročilu vojaški oblasti obtožil ljubljanskega škofa, da stoji na delu protidržavne zarote, katere namen je orekiniti vse zveze med Slovenijo, odnosno Hrvatsko in Beogradom ter tako provzročiti razpad države. Sedaj je znan tudi tekst dotičnega poročila, ki je bilo poslano poveljniku IV. armijske oblasti pod št. 18.230/Pr. od 31. oktobra 1920.

Dolitični pasus se glasi: „Čuje se, da se pri izbora planuti revolucija medju muževima i pristašama Paditevac, čija se struja navlo počela širiti medju hrvatskim seljastvom.“

A u klerikalnoj stranci postoji jaka struja za kiđanjem svakih veza sa Beogradom a ta struja polječe od nadbiskupa Jeglića, s kojom je strujom u vezi i buduće povlačenje njihovih ljudi iz javne politike, koja održaje vazu sa Beogradom.“

Tako se glasi uradna obtožba. Ne vemo, ali se je uvedla proti škofu Jegliču kakšna preiskava. Vemo, da bi taka uradna obtožba nekda v Avstriji imela za neposredno posledico etacijo obtožne osebe. V Jugoslaviji, katero klerikalci neprestano obrekujejo kot deželo v kateri se svoboda zašira, se tudi v tem slučaju ni zgodilo ničesar. Mi smo daleč od tega, da bi klicali rablja nad ljubljanskim škofa, toda reči moramo, da je obtožba taka, da se mora zadava javno razčistiti. Kdor gleda in vidi, kaj uganja klerikalna agitacija med našim ljudstvom, kako vzbuja njega najnižje instinkte proti narodnemu in državnemu jedinstvu, ta mora priti do prepričanja, kl mu je dal osebnega izraza ban Luginja da obstoja klerikalna zarota, kateri cili je razdreti našo domovino ter pripeljati Slovence zopet pod jarem tujca, kateremu bi bil klerikalizem dobrodošel in dobro plačan — valpet.

Dr. Korošec pristal na ratifikacijo rapske pogodbe.

Beograd, 22. novembra. (Izvirno). Sinoči je regent podpisal rapsko pogodbo. Na dokumentu so protipodpisi vseh ministrov, izvzemši dr. Korošca, ki je bil odsoten, li pa je d-l brzojavno svoj pristaneč za ratifikacijo. Čim se dr. Korošec vrne, bo tudi on podpisal ratifikacijski ukaz.

Veliki shod JDS v Jesenicah.

Jesenice, 22. novembra. (Izv.) Danes zvečer se je v prostorih g. Humra vršil velik volini shod JDS. Bilo je navzočih preko 200 volilcev. Govorili so burno pozdravljeni kandidati JDS. dr. Žerjav, Grobetele in Franchetti in več zborovalcev. Narodnosocialni govornik Ravnik je priznal absolutno stvarnost izvajanih kandidatov in obžaloval cepljenje naprednih glasov.

Protičeške demonstracije na Dunaju.

Dunaj, 22. novembra. (Izvirno.) Nemško čijaštvo je priredilo danes protestni zbor proti dogodkom na Češkem ter je zahtevalo izključitev čeških dijakov iz vseh dunajskih visokih šol. Po demonstracijah pred vseučiliščem je odšlo dijaštvo pred češko poslaništvo na Lobkowitzplatz. Vkljub temu da je policija dohode zaprla, se je delu demonstrantov posrečilo prodreti proti poslaništvu kjer pa se je postavila demonstrantom v bran policija na konjih. Policija je poskušala demonstrante potisniti nazaj. Ker pa so tudi ti dobili ojačenja, je prišlo med obema strankama do preretanja in sspadov. Dijaki so obmetavali policijo z jabolki. Okoli 1 ure popoldne se je po liciji posrečilo, potisniti demonstrante nazaj, nakar je nastal mir.

Ojačenje češko-jugoslovanskih stikov.

Praga, 22. novembra. (Izv.) Naš poročevalec je izvedel o gospodarskih odnošjih med Čečkoslovaško in Jugoslavijo sledeče: Razumljivo je, da se češka vlada trudi, da izpopolni priateljske politične odnošaje z Jugoslavijo tudi z enakimi gospodarskimi odnošaji. Rešitev te naloge pa je precej otežkočena, ker ima jugoslovanski vojni park velike izgube. Da se odpravi te težkoče, se je vršila v Pragi konferenca ki je razpravljala o tranzitnem prometu. Čečkoslovaška vlada pripravlja ustanovitev posebnih agencur v Jugoslaviji, ki bodo izvca tranzitnih zastopstev. Njihov namen bo, pridobiti odjemalce za češke industrijske izdelke, posebno za kmetijske stroje.

Opasno stanje na Grškem.

Pariz, 22. novembra. (Izv.) Poročila iz Aten se glasijo jako vznemirljivo. Demonstracije za vrnitev Konstantina tračajo; pojavljajo se nemiri proti Venizelistom. Pred Ateno so prispele angleške križarke, ki imajo nalogo intervenirati, ako se pojavijo večji neredi. Rhallisova vlada je odredila, da se zopet sodi v imenu kralja Konstantina. Venizelos se hoteli pred njegovim odhodom v Egipt obiti. Zasedovali so ga še, ko je že bil na krovu ladje. Kralj Konstantin se pripravljala na povratek v Grčijo ter izjavljala, da bo tudi pod nrim Grška vodila antantni prijazno politiko in se naslanjala na ma'o antanto. Konstantinova brata Kristof in Andrej sta se poda'a na Grčko ter izjavljata, da sta Anglija in Francija že uvideli, da Konstantinova politika ni naperjena proti antanti.

Atene, 22. novembra. Grške čete bodo vsled preobrta na Grškem zapustile Malo Azijo.

Zagreb, 22. novembra. Današnji „Večer“ doznava iz dobro poučenih krogov, da je v Radičevi seljački stranki došlo do razkola, s katerim se mora računati kot z gotovim dejstvom.

„Ni ga škoda, če ga ustrelite.“

Kako so klerikalci izročali slovenske ljudi vašalom.

(Javna izjava odveta dr. J. C. Oblaka.)

„Večerni list“ je infamno napadel o priliki o razpravi proti g. Rezi Peganu ter mi kradel moje neomadeževane časti in sicer zato ker sem si usodil razkrinkati njenega moža, ki se ima zahvaliti samo danim razmeram, da njegova zadeva še ni dokončno rešena in da začasno še v kalnem ribari.

Vložil sem tožbo proti uredniku „Večernega lista“, pa tudi proti dr. Peganu in njegovi ženi, ter Peganovemu koncipijentu ki ni bil toliko možat, da bi bil v „Večernem listu“ kot njegov govor poročano žalitev pred sodiščem možato izrekel, — kar je kot priča potrdil moj čislani zastopnik g. dr. Tekavčič.

Sedaj je vsa obtožena ta družba zlezla pod klop in nihče noče prevzeti odgovornost za to infamno dejanje, — kar je znana metoda. Z ozirom na to postopanje sem prisiljen stopiti v javnost ter izjaviti nad njo, da je ta Pegan na bestialen način izdal in otnil vojaškemu avditorju nedolžno žrtev kmeta Brenčeta, ki je bil ustreljen leta 1915 na suhem barijaru. To sem hotel dokazati pred poroto, da bi ista sodila, ali je bil očitke „Večernega lista“ in Peganove družbe meni nasproti upravičen. — to se je hotelo prepričati.

Z ozirom na to nevedno zadržanje imenujem javno tega Pegana in vsakega, ki bi se ne sramoval po tem razkritju še nega ščititi, za brezčasnega človeka in pozivljam tega Pegana in vse, ki se čutijo s tem prizade, da vložijo proti meni tožbo, ter mi dajo priliko doprinesiti dokaz resnice za to mojo premišljeno izjavo, za katero prevzamem vso kazensko in tudi — kar je glavno — moralno odgovornost pred svojo vestjo.

V položaju sem povedati javnosti, da more dotični stotnik avditor pod prisego potrditi, da se je videlo njemu kot poštenemu človeku govorjenje Peganova, ker je izdal proti stanovski prisegi njemu izročeno ubogo žrtev s cinično pripombo da ga ni škoda, če ga ustrelje. — tako strašno, da ga je zabobalo v dno duše, ko je videl, da je moglo da je slovenski človek in vrhu tega odvetnik na tak bestialen način izdal slovenskega človeka. kmeta-trpina, ožeta 7 otrok. prav tako, kakor se ni ženirala ista moralna propalica diktirati županu Vehovcu ovadbo proti svojemu in rojčemu soščelu in prijatelju notarju Carliju. Kot odvetnik, torej jurist-izvedenec, ki pozna razmere, je diktil in s tem potrdil brezvestno laž, da je notarjat v Žužemberku nepotreben — zgolj iz hudobije, da spravi notarija k vojakom in s tem eventualno v smrt. In potem si drzne očitali gotovo gospoda meni v „Večernem listu“, da sem jaz — čuje — jaz hotel uničiti silajno situiranemu Peganu existenco. dočim je le on uničeval existenco dvema nepremožnima, družinskima očetoma Carliju in Brenčetu na živinski način.

Nimam izraza, da bi to impertinenco primerno zavrnil.

Smatram vsakega svojega tovariša in vsakega pravnika in bodisi sodnika ali notarja, ki v spričo Carlijevega slučaja še osebno občuje s Peganom, za brezčasnega človeka.

Sedaj skuša ta človek, ki je našel zaščito pri „Večernem listu“, zavleči celo zadevo in računa na pomoč v Zagrebu, da bi se tam njemu na ljubo dali klofuto slovenski sodniki celemu uglednemu slovenskemu odvetniškemu stanu ter ga odtegnili tistemu disciplinarnemu forumu, ki je poklican ga soditi. Imenujem vsakega posebej javno in za vsečino brezčasnega človeka, ki bi mu autil takaj svojo roko.

Janost naj tudi izve, kdo je njegov goslovoljni zagovornik, raj izve vsebino listega govora ob kmetu abdu pred deželnim dvorcem ob vojni napovedi Srbiji in tudi dotičnega, ki je hotel v prilog tega človeka po krivem pričati — in kdo je čutil potrebo obiskovati „krvavega psa“ Boublika.

Dokler mi „Večerni list“ ne da zadostnega razlaga tistemu poročilu, in dokler ne izjavi, da niti niti s Peganom niti z Vehovcem nobenega stika, da jih obsoja, ter izključuje iz svojih vrst, smatram, da se gospodje pristanki identificirajo s tem človekom, in si lahko sami nadenejo naslov, ki jim gre.

To je obenem moj odgovor na impertinentni napad na „Slovenec“ na mojo osebo z ozirom na moj v „Slovenec“ objavljeni članek „Narodni roizmu“ ter „grešnih mislih in grešnem globokem svojega prevaranja in s čisto mislijo pokazati slabosti nas vseh in hotel pripomoči s tem, da se dvigne naš narodni ponos in naša čast in z njim tudi naša — nizka javna morala. Tista morala in narodni ponos in čast, ki se niti ne razburja, da je potem formalne substitucije še vedno vpisan kot odvetnik največji narodni tlačinec — Ivan Susteršič. Za to svoje čisto misli sem prejel plačilo v obliki impertinentnega pamfleta na mojo osebo z razmotrivanjem o „spečem iz tihem herizmu“ ter „grešnih mislih in grešnem namenu poniževati svoj narod in kmeta trpina, ki ga v resnici potlačijo le oni s šiljenjem takih ljudi kakor sta Vehovec in Pegan.

Mislím si lahko, kdo tiči za tem napadom in dotični si bodo zapomnili, kdaj so me napadli na način kakor napade izza ploča umazan cestni postopac človeka, ki se je drnil staviti svoje skromne moči brez iekanja osebne koristi v službo narodovo, — mirno idočega brez strankarskih strasti v srcu in — čistih rok po ravni cesti.

To svojo izjavo sem poslal vsem naprednim listom.

Ljubljana, dne 22. novembra 1920.

Dr. Josip Ciril Oblak,
odvetnik in
predsednik „Gospodstvskega zvena“.

rodnega doma sestane beguncev, da se porazgovori z njimi v njihovih željah in težnjah. Vest o begunskem shodu je narodne socialiste silno razburila. Že na predvečer so sklenili, da bodo shod razbili. Res je prišlo na shod precej razgrajev, večinom nedeletnih fantičkov pod vodstvom narodnosocialističnega kandidata Rogliča, bivšega uradnika, ki se je sedaj etabliiral kot velepodjetnik. Roglič je odganjal zborovalce s shoda z grožnjo, da bo v nasprotnem slučaju izpraznil dvorano. Ob 10. uri čop. je dr. Brezigar otvoril sešatek in dal besedo prof. Ribariču, ki je pojasnil stališče Narodnega sveta napram volitvam. Ko je izpregovoril dr. Rybářev ime, so pričeli narodni socialisti huronsko vpiti. Dr. Brezigar je pozval razgrajev, naj se odstranijo, naker so se ti umakili pred dvorano. Dr. Brezigar je nato poročal o begunskem in jedrnatem vprašanju. Med govorom urednika Ribariča, ki je pozval zborovalce naj glasujejo za demokratsko stranko, so se razgrajevi vrnili v dvorano in govornika neprestano metili. Besedo je dobil tudi vodja razgrajev Roglič, ki je premleval obsejlene narodnosocialistične fraze. Po govoru begunca Hurnerja, ki je pojasnjeval vzroke Rybářevega odstopa, je bil shod razljučen. Narodni socialisti so vsled svojega nastopa izgubili med vsemi trezno mislečimi volilci v Mariboru zadnje simpatije.

V Narodno in socialno delo NDS obstoji — kakor govore po Ljubljani — v tem, da hodijo delat zgago na razne shode JDS. Na shode drugih strank si seveda ne upajo, ker vedo, da klerikalci in komunisti niso tako liberalni, da bi prešli tam neslanosti Vojak, Fakinov in Hltrov.

„Fajmošter v cerkev“ Kmetijska stranka je priredila v nedeljo v Radovljici shod, ki se ga je udeležil tudi radovljiški župnik. Toda kmetje mu niso pustili do besede in so ga napadli s klici: „Fajmošter v cerkev“!

V Sijajna skupščina Demokratske stranke v Zagrebu. Včeraj v nedeljo se je vršila v Zagrebu v Helios-kino skupščina Demokratske stranke, sijajna po številu skupščinarjev in po značaju govorov. Dvorana je bila nabito polna. Govorili so nosilec demokratske liste za Zagreb, podban Milan Rojc, bivši poverjenik za prosveto, eden najboljši spoštovanih ljudi v Zagrebu, dalje Lujo Vojnović (brat pesnikov, Dubrovčan, sam odličan znanstvenik in publicist), ki je med vojno bil dve leti v Rimu, štiri leta v Parizu ter bil tudi član naše pariške delegacije, in končno vseučiliščnik M. Došen. Rojc je razvil kulturni program Demokratske stranke ter podrobneje očrtal svoje misli o bodoči ureditvi našega šolstva; kultura je najboljši temelj politike, ker izključuje vsako korupcijo; s kulturo bomo tudi pomagali bratom, ki so za sedaj vstali v tujini. (Naj se v Zagrebu ustanovi „Dom“ za njih, kjer bo sprejemana in odgajana njih mladina.) — Lujo Vojnović je pravi južnjak, temperamenten in samorastel govornik, gibek v mislih in besedah. Razpravljaj je o programu Demokratske stranke s stališča našega položaja v Evropi ter ob ogromne soglašanje vse skupščine naglašal, da edino demokratski program da naši državi v Evropi mesto, ki kaj zaleže; zato se je on, vrnivši se iz Pariza, kjer je videl vse sile na delu, pristopil takoj k demokratu. Edini Srbi so že doslej prišli ves svet in so se naučili gledati na svojo domovino tudi s tega stališča; vsi drugi smo ostali provincialni in mislimo, da smo — sami na svetu, da okoli nas ni življenja, da se ni treba brigati za to, kar se godi tam zunaj. Obsodbe vreden je vsak odkriti in prikriti federalizem. Koliko so žrtvovali drugi narodi za ujedinjenje: Eneške so v srednjem veku bila sila kakor dandanes Anglija in vendar so se podvrgele misli nacionalnega ujedinjenja v Italiji. Mi pa da bi dalje vlekli svoj bedni provincializem! — Omladinec Došen je v polnem govoru označil mišljenje demokratske mladine, ki hoče ob volitvah vse storiti, da zmaga naš demokratski ideal, ki je obenem pravi ideal našega naroda in naše države.

V. Kandidatne liste v Črni gori je prijavil pet strank, oziroma skupin. Prva lista je republikanska (Jovan Djonović), druga demokratska (minister Rista Jojić), tretja radikalna (To-

šo Oraovac), četrta neutralna (Sekula Drljević) in peta komunistična (Jovan Tomasević).

V. Aretiran komunistični kandidat. Iz Osijeka poročajo, da je policija na nalog državnega pravdnistva aretirala voditelja slavonkih komunistov in nositelja komunistične liste profesorja Ljubomira Radčevovića, ker je na nekem volilnem shodu v Čepinu zagrešil zločin veleizdaje in hujskanja proti državi.

Politična beležka.

Položaj na Hrvaškem. Ban doktor Laginja je posel v Beograd optimistično poročilo o razmerah na Hrvaškem. On trdi, da so se separatistične struje naglo pomirile. Ljudstvo je za narodno in državno edinstvo.

Političen umor v Črni gori. Iz Podgorice se poroča, da je bil umorjen v Kolašinu bivši ministriški predsednik kralja Nikite in sedmji nosilec nevarne liste za Črno goro dr. Sekula Drljević. Ustrelil ga je boje neki orožnik. Dr. Drljević je zaupnik izgnanega črnogorskega kralja in je bil v Črni gori separatistično propagando. Kaj je vzrok umora se ne ve, ali vsekakor so politični motivi.

Zveza z Italijo. Kakor se beograjski „Politik“ poroča z mero-dane strani, je na konferenci v Rapallu bila določena samo baza za zvezo z Italijo. Podrobno besedilo se bo izgotovilo šele naknadno, ko se hoče te zveze doseže sporazum s Češkoslovaško. Z ozirom na pogodbo s Češkoslovaško ne more ne naša ne češkoslovaška vlada skleniti nobene zveze s kakim drugo državo brez pritrdila tudi drugega zaveznika.

Ukinjena poslaništvo. Ministertvo za zunanje zadeve je sklenilo, da se opusti naše poslaništvo v Kodanju.

Italijanski poslanik v Beogradu postane Gustav Mamzoni, znani ita-

lijanski publicist, za katerega je italijanska vlada že zahtevala agremen.

+ Pogodba z Italijo ratificirana. Iz Beograda javljajo, da je regent Aleksander 20. t. m. ratificiral rapallski sporazum.

+ D' Annunzio „računa“. D' Annunzio se je izjavil napram generalu Cavigliu, da ne bo izpraznil Reke. Zdi se, da d' Annunzio računa z zapošlenostjo naše vlade pri volitvah.

+ Wrangel še ni obupal. General Wrangel je izjavil v Carigradu nekemu poročevalcu, da je ostala njegova vojska še dosti močna, da začne z njo na drugi fronti boj z boljševiki.

Prosveta.

Koncert pevskega društva „Slavec“ v proslavo narodnega praznika v „Unionu“. Pri koncertu sodeluje popolni orkester dravske divizije pod vodstvom kapelnika dr. Cerina. Na sporedu je poleg slovenskih skladb tudi „Kyrie“ iz L. v. Beethovne „Misa solennis“. V veterospevu sodelujejo ga. Pavla Lovševa (sopran), ga. Cilka Cepudrova (alt), g. Anton Šindler (tenor) in g. Ivan Kragl (bas). V solo-točkah nastopita ga. Lovševa in oporni pevec g. Šindler. Predprodaja vstopnic v Dolenčevi tržnici v Prešernovi ulici.

Priznanje. Te dni so posetili našo opero neki Amerikanci, ki so se slučajno mudili v Ljubljani. Bila je repriza „Dalibora“. Dasi niso razumeli našega jezika, so bili polni hvale o naši operi in so rekli, da so presenečeni nad tem, da imamo tako popolno opero in da bi tudi v Newyorku ne mogli nič lepšega slišati. To priznanje je laskavo za našo opero in ga radi predajamo naši javnosti, ker je gotovo tudi opravičeno.

Domače vesti.

Ljubljana, 22. novembra.

Obrekovanje na poslu. V „Novi Pravdi“ je izšel napad na dr. M. Brezigarja, češ, da je bil na Dunaju zaprt radi „neudane poverebe in tatvine“. Trditve nar.-soc. obrekovaicev je grda laž. G. dr. Brezigar, ki se muči na štajerskem, nas je brzojavno obvestil, da je vložil tožbo proti „Novi Pravdi“ radi častikraje. Da se pa zadeva s tiskovno pravdo ne zavleče, bo dr. Brezigar v četrtek pop. ob 4. poslal tri svoje zastopnike kot priče v uredništvo „Nove Pravde“, ki bodo nar.-socialne gospode prosili, da pred njimi ustmeno in moško ponovijo, kar so anonimno pisali v svoje glasilo ter tako omogočijo, da se stvar pred sodiščem v najkrajšem času razčisti. Gospodje od NSS so naprošeni, da pričakajo zastopnike g. Brezigarja.

Za kulturno avtonomijo Slovenije se je na nedeljskem klerikalnem shodu zavzel g. Smodej, ki mu je bila gotovo pred očmi ona kultura, ki jo je pokazal „Slovenec“ s povečevanjem odpora proti razširjanju ljudskih šol in s hujskanjem proti srbakim učiteljicam. Klerikalci bi pač radi one čase kulturne avtonomije iz dobe kranjskega deželnega odbora, ko so zaprli slovensko gledališče in tam namestili kinematograf!

Bon ton. Klerikalno časopisje konkurira z glasilom narodnih socialcev v psovanju, natolcevanju in rovtarstvu. Višek je dosegla doslej zadnja številka dr. Koroščevega glasila „Straža“, ki opisuje v uvodniku samostojne kmete takole: „Zapravljenci, pijanci, oderuhi in goljufi, ponočnjaki, nečistniki, ljudje, ki oblegajo cerkev med službo božjo s klo-bukom na glavi, ti so samostojni.“ — Res: bon ton!

Nedeljski klerikalni shod v Unionu je bil velika polomija ter je pokazal, da klerikalci v Ljubljani nimajo ničesar iskati. Večino so tvorile ženske, bilo je tudi radovednežev, ki so hoteli uživati na govorih gospoda Ogrina in Gregoriča. Sedeži polovico prazni. Gospod Smodej, braneč Koroščevo politiko je med drugim s posebnim povdardom zahteval kulturno avtonomijo za celokupno Slovenijo. Na to je sledila predstava klerikalnih kandidatov, prvi j. g. Ogrin patetično vzklikal, da so bele ceste po Sloveniji edina zasluga SLS. Dr. Gregorič je govoril o teoriji pokrajinske avtonomije ter zahteval za Slo-

venijo „posebno zakonodajo“ g. Zumer je razpravljajal o krščanskem delavcu, dr. Gosar pa je v očigled naj-novejšemu velikemu kapitalističnemu podjetju pobožne familije Pollak—Remec s posebno vncmo govoril o socializaciji velepodjetja.

Nezgoda klerikalnega agitatorja. Po Beli Krajini je te dni agitiral za klerikalce sodnik Schaubach. Kmetom se je zdelo preveč nobel, da se vozi v avtomobilu. Zato so mu ga v nedeljo v Suhorju vzeli, agitatorja pa pustili na cesti. Šele po intervenciji orožnikov je dobil klerikalni agitator svoj avtomobil nazaj in jo je hitro odkuril iz nevarne Bele Krajine.

Jaz sem komunistični delegat, tako je hotel na demokratskem shodu na Barju imponirati neki komunist. Ko so ga vprašali, kaj to pomeni delegat, je pojasnil, da je to tisti, ki bo izvoljen za poslanca. Naši govorniki so navdušenemu komunistu pojasnili, da je to kandidat, za pojasnilo se je ta komunist lepo zahvalil, češ hudič, saj je vse glih!

Kako so barantali z nami. „Večerni list“ prinaša pod tem naslovom članek, v katerem dolži dr. Trumbiča, da je prodal Primorce za nekaj milijonov kron (Italijanom!) Konstatiramo, da je ta isti dr. Trumbič nositelj klerikalne liste v Dalmaciji, na katero ga hrvaška LS postavila „radi izrednih zaslug za domovino“, če-ravno ni klerikalec.

Klerikalno divjaštvo. Krvav volilni shod se je vršil v nedeljo v Smartnem na Pohorju. Shod so sklicali samostojni kmetje in je uspel jako lepo. Govoril je najprej kmet Petrovič iz Zg. Poljskave, za njim pa socialni demokrat Kristof. Po shodu sta odšla oba v neko gostilno na obed, kjer se je nahajal kaplan z marijinimi hčerkami in nekaterimi fanti. Ti so brez vsakega vzroka pričeli Petroviča psovati se zagnali v njega in ga do krvavega pretepli. Na to so se navzeli tudi na socialisti Kristofa in njegovega tovariša Čobo. Divjela sta zlasti organist in cerkovnik. Slednji je bil vržen s tako silo ob tla da je dobil nevarno poškodbo na glavi, naker je kaplan ves zelen in prestrašen pobegnil. Petrovič in Kristof sta se umaknila, toda klerikalni divjaki so še po bregu navzdol divjali za njima.

311 udeležnikov je bilo v nedeljo na 36 „shodih“, ki jih je priredila

Volilna borba

vPoprava volilnega imenika, kadar je že vrnjen od sodnije in v drugič potrjen, je popolnoma nemogoča. Marsikje je izpuščenih mnogo ljudi iz imenika, ker jih pristranski župan ali gerent ni hotel vpisati od vsega početka ali pa ni priložil potrebnih listin v reklamacijskem postopanju spisom, ki so šli na sodnijo. Tudi je vsled neenakomerne razlage zahtlevo čmesečnega bivanja izgubilo mnogo javnih nameščencev volilno pravico. Ker se niso pravočasno pobrigali za reklamacije ali pa županstva niso imela vsa pravočasno tozadevnega navodila pri rokah, jih niso vpisali. Sedaj je volilni imenik neizpremenljiv. Kjer se je zgodila krivica nalašč vsled krivde županstev ali županih uradov, je mogoče samo še preganjanje potom državnega pravdnistva. Take slučaje j etreba naznaniti tajništvu Jugoslovanske demokratske stranke v Ljubljani.

vKrajevna organizacija JDS v Sp. Šiški vabi vse svoje somišljenike na volilni shod, ki se vrši v torek, dne 23. t. m. ob 7. uri zvečer v gostilni pri „Šternu“. Govorita kandidata: g. dr. Ivan Tavčar, župan, in g. prof. Reisner.

vVolilni shod JDS za Poljanski okraj se vrši v sredo dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Turku v Strelški ulici. Govorita kandidata dr. Tavčar in dr. Kramer. — Somišljeniki, pridite vsi na shod!

vNedeljski shodi JDS na Dolenjskem in v Beli Krajini so uspeli jako dobro, ponekod sijajno. Povsodi je

opažati, kako je ljudstvo dostopno trezni besedi predstaviteljev jugoslovenske demokracije, ki brez hujskanja in demagogije zastopajo zdrav nacionalen program. V Ribnici, Sodražici in Loškem potoku je bilo na shodih dr. Kramerja na stotine ljudi, krasno so uspeli shodi doktorja Zerjave v Cerknici, Begunjah in Starem trgu. Lepi shodi so se vršili nadalje v Semicu, Metliki, Gradcu in Črnomlju, kjer je govoril dr. Ravnhar.

vShodi JDS na Gorenjskem. V nedeljo je priredila JDS volilni shod v Kamniku, ki je dobro uspel. Govoril je kandidat dr. Karba. Iste dan so imeli shod tudi komunisti, ki se ga je udeležil tudi dr. Karba, ki je v stvarnem govoru pojasnil zborovalcem stališče JDS v socialnih vprašanjih in dokazal, da ima JDS največ zaslug, da so se rešila nujna socialna vprašanja. Dr. Karba je nastopil tudi na klerikalnem shodu, kjer je razlagal klerikalno modrost stenograf iz narodnega predstavništva prof. Dolenc, ki je govoril tako, da so vsi poslušalci dobili vtis, da se je počutil prof. Dolenc takrat, ko je bil stenograf na Dunaju mnogo bolj nego sedaj v Jugoslaviji. Dr. Karba je od očno zavrnil govornikove napade na narodno in državno edinstvo. — Dobro uspeli shodi JDS so bili nadalje na Bledu in v Radovljici.

vNarodnosocialistično divjaštvo v Mariboru. Za nedeljo 21. t. m. je sklical kandidat demokratske stranke goriški begunec in narodni poslanik dr. Milko Brezigar v dvorani Na-

narodno-socialna stranka „širok“ Slovenije. Tako smo sešli na podlagi poročil, ki smo jih prejeli tekoma dneva iz krajev, kjer so razlagali našemu dobremu in potrpežljivemu ljudstvu bodočo ureditev Jugoslavije: gospodje Kozine, Vojska, Fakin, Gobec, Bobek, Juvan in ostali voditelji NSS.

Celjsko nemško glasilo „Cillier Zeitung“ prihaja vedno z novimi dokazi, da bi morali imeti naši Nemci popolnoma enake pravice kakor Slovenci. Sedaj opira svojo zahtevo s trditvijo, da je Slovencev v Jugoslaviji komaj tri četrtine milijona. Nemcev pa čez milijon! Pri tem pa nemški celjski list pozablja na naslednja dejstva: i) da je Slovencev v Jugoslaviji okoli enega milijona in da živijo kompaktno, medtem ko živijo Nemci raztreseni v Mariboru, Celju, Kočevju, Bački, Banatu, Sremu itd. Največjo napako je pa storil celjski nemški list s tem, da primerja število Nemcev s številom Slovencev, ki bi vendar lahko vedel, da smo Slovenci samo del jugoslovanskega naroda in da smo zato državni narod, Nemci pa naseljenici, ki so prišli na naše ozemlje — s trebihom za kruhom.

„Landgraf, werde hart!“ S temi besedami zaključujejo celovške „Freie Stimmen“ svoj članek, v katerem žugajo onim koroškim Slovincem, ki se ne marajo sprijazniti z novimi razmerami t. i. ki se nečejo ponemčiti. Mi pa pravimo da pride čas, ko bo „Landgraf“ še zelo mehak.

Kdo vzdržuje d'Annunzio na Reki? Beograjska „Politika“ poroča, da so naši zastopniki pri pogajanjih v Rapallu interpellirali Giolittija, zakaj ne omogoči d'Annunziju obstoja na Reki. Giolitti je pa odgovoril, da je on blokiral Reko d'Annunziju bi že zdavnaj bil prisiljen zapustiti Reko, ko ga ne bi vzdrževali — jugoslovanski tihotapci z živili iz Jugoslavije! Značilen slučaj, ki dokazuje, kako postaja tihotapstvo državno opasno in naravnost veldajalsko.

Odhod jugoslovanske delegacije iz Celovca. Jugoslovanska plebiscitna delegacija je z današnjim dnem zaključila svoje uradno poslovanje v Celovcu. Jutri, 23. t. m. ob 1. uri popoldne odpušča vse osebe delegacije s posebnim vlakom iz Celovca preko Jesenic v Ljubljano, kamor dospo ob 7. zvečer. Istočasno s delegacijo se povrne v Ljubljano tudi preiskovalna komisija, ki je v Celovcu od petka dalje preiskovala prehranitvene nedostatke in manipulacije, ki so jih izvajali nekateri odgovorni faktorji.

Koroška izročena Avstriji. Preteklo soboto je naša plebiscitna komisija končno izročila administrativno oblast v pasu A na Koroškem avstrijskim zastopnikom. Predsednik komisije Kistič je odšel v Beograd, da bo vladi poročal o delu komisije.

Manipulacije z živili na Koroškem. Od centralne vlade postavljena komisija, obstoječa iz vlad. svetnika dr. Šporna, enega uradnika finančnega ministrstva in enega ministrstva prehrane, je v Ljubljani in Celovcu dokončala svojo preiskavo. V Ljubljani je preiskava trajala teden dni. Od petka dalje je bila komisija v Celovcu. O rezultatih bo komisija poročala centralni vladi. V podučenih krogih zatrjujejo, da je komisija ugotovila iztihotapjenje okoli 100 vagonov živil. Govore tudi, da je bil tisti pred glasovanjem odposlan v Celovec en vagon tobaka.

Vprašanje prestolonaslednika v Jugoslaviji. Beograjska „Politika“ poroča iz Londona: Po vesteh, ki so došle iz Beograda, je za presumptivnega prestolonaslednika kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev določen za primer, da bi ne imel prestolonaslednik Aleksander otrok, princ Svetislav, sin princezinje Jelene. Na ta način bi bile na prestolu v Beogradu združene tri dinastije, Karagorgjevići, Romanovi in Njeguši. Princ Pavel, ki študira v Angliji in ki je bil drugi kandidat, si je raje izbral mirno življenje in se bo bržkone oženil v neki tukajšnji ugledni družini, ki je zelo znana v finančnem svetu. Svetislav (Vsevolod) je najstarejši sin princezinje Jelene in kneza Ivana Konstantinoviča ter je rojen v Petrogradu. Sedaj je star 9 let. Po tragični smrti kneza Konstantinoviča, ki so ga ubili boljševiki v Agopajevski so istočasno kakor carja in druge člane ruskega dvora, se je končno poročilo prinčezinji Jeleni, rešiti se iz Rusije. Sedaj se nahajajo hči kralja Petra in njegovi vnuki v Beo-

gradu, odkoder v kratkem odpušča jo v južno Francijo, kjer hoče skupno z otroci ostati preko zime.

Pravica se je izkazala. Iz Celja nam pišejo: Tukajšnji črkostavec Zvezne tiskarne, Ivan Zagar, je bil pred par tedni zaradi osumljenja soudeležbe pri neki tatvini aretiran. Kljub temu, da se je že takoj pri prvem zaslišanju pokazalo, da je popolnoma nedolžen, ga vendar niso izpustili iz zapor. V soboto 20. t. m. se je končno vršila pred celjskim okrožnim sodiščem proti njemu razprava, ki je dokazala njegovo popolno nedolžnost. Padovedni smo, kaj poročajo sedaj gospodje okoli ljubljanske „Nove Prave“, ki so ta nesrečen slučaj zlorabljali za napade na našo „Novo Dobo“. Sicer se bodo pa morali ti moderni svetniki ali, kakor se imenujejo, „neomadeževanci“ tobo že zagovarjati pred sodiščem. V tretjem roku 14 dni so si naprtli že precej pravi.

Tehtni argumenti. V deželno bolnico so preprolali težko ranjenega 36letnega Hinka Valenčiča, vzdrževalnega prostornega mojstra južne železnice. V soboto ob 8. zvečer je bil na shodu NSS v gostilni pri „Draščku“ v Bohoričevi ulici. Med govori nastopajo državnikov in je dovolil par ostih vzklikov. Po drugem mirnem shodu pa je Valenčič pred gostilno prejel od znanih volitev nagrado. Preleteli so ga in znatno ranili po nogah.

Delegati Čehoslovanske Obe Sokolske v Ljubljani. V nedeljo, 21. t. m. ob 6.45 zvečer so dospeli v Ljubljano delegati Čehoslovanske Obe Sokolske in sicer: starosta dr. Josip Scheiner, podstarosta František Mašek, načelnik dr. Jindřich Vaněček, tajnik dr. Karel Heller in blagajnik V. Štěpánek. Došli delegati je na glav. kolodvoru pozdravil imenom JSS starosta dr. Ivan Oražen, imenimski najstarejši čehoslov. obce pa nadzornik južne železnice Ludvig. Danes ob 9. popoldne je bila seja delegatov ČOS. in JSS. V Narodnem domu, na kateri se je razpravljalo o ustanovitvi in organizaciji čehoslovanske jugoslovanske sokolske zveze. Seja je trajala ves dan. Na čast čehoslovanskim delegatom je priredilo starešinstvo Saveza zvečer v veliki dvorani Narodnega doma pozdravni večer. Sodeloval je operni orkester.

Sokolski večer. Nocoj se je vršil v veliki dvorani „Narodnega doma“ prijateljski sokolski večer na čast in slovo zastopnikov in voditeljev ČOS, ki so prispeli v Ljubljano na posvetovanje glede ustanovitve Čehoslovanske-jugoslov. sokolske zveze. Tiho je šel ta veliki trenutek mimo Ljubljane. Tiho, kakor se ne izve in ne govori o velikih načrtih, ki imajo za cilj veliki ideal. Sokolstvo ga je občutilo in njih duše je dvigala velika zavest mčci in solnčne bodočnosti slovanstva, ki vstaja iz sokolstva. — V imenu Jugoslovanskega sokolskega Saveza je pozdravil brate Čeha starosta Saveza brat dr. Ivan Oražen, ki je povdarjal moč in odpornost sokolstva in videl v novoustanovljeni Zvezi nov mogočni plet sokolstva na cesti za uresničenjem ideje veseljavanske. Za pozdrav se je zahvalil starosta ČOS. br. dr. Scheiner. V naših težkih bojih se moremo vedno in pod vsemi okolnostmi zanesati na bratsko čehoslovansko sokolsko pomoč. Pozdrave češke obce ljubljanske je izražal g. inž. Ružička. Brat Car Lazar in g. urednik Rasto Pustoslavšek, ki je govoril v imenu občine ljubljanske, sta v živahnih besedah povdarjala kulturno nalogo slovanstva. Sokolstvo je pijonir ideje veseljavanske, sokolstvo bo nje realizator. Br. dr. Oblak je govoril besede polne upanja na osvoboditev Korotana, ker sokolski koroški narod ne sme umreti. Kartet br. Kozine je s svojimi priljubljenimi pesmimi dvignil zabavnost in razpoloženje večera, operni orkester je igral izbrane skladbe. Sokolskim češkim bratom, ostalim boriteljem za svobodo, prinašamo v slovo svojo utrnejšo zvestobo za njih zvestbo in pomoč.

Z Jesenic. Farovška gospoda se je spomnila obrtnikov jeseniške občine in jih je povabila v farovž pred kip Matere Božje. A, že vedo, kako se vpliva na možel! Pa, lej ga, hudirja! Odzvali so se samo trije pobožni možje, ker drugi obrtniki ne vedo, kako pridejo do tega, da jih bo kak kaplan, ki o obrtnih zadevah še pojma nima, komendiral. Žal, da imamo poturice obrtnega stanu, ki rušijo slovo med obrtniki in za par

kron zaslužka prodajo, če je treba, svojo dušo. — Ne vem, kje jemljejo klerikalci denar, da nastopajo s takimi stroški. Danes so zopet prilepili nebotične plakate. Dannadn plakati, to stane. Tudi priganjaji se vedno bahajo, da imajo dosti cvenka. Da, da, fond, fond! Kako vse drugače je pri demokratih. Nobenih barnaumskih agitacij in reklam, nobenih zvičaj, nobenih kži ali goljufivih obljub. Nobenih čudežev „vodiške Johance“ ni treba, da pridejo na volišče pametni in trezni ljudje, demokraci, pred katerimi bo bažal zbegani klerikalec, kričavi nar. socialist in vrtoglavi komunist.

Iz šmarij pri Jelšah nam pišejo: Tu je imel prekleki nedeljo klerikalni kandidat dr. Holnec v farovžu shod, ki so se ga udeležile skoro samo ženske. Holnec je imel zato tudi temu primerni govor. Pozivljal je namreč ženske, naj za 23. november skuhaajo svojim možem prav dobre klobase in jim jih dajo na pot, češ, da bodo potem moške z veliko večjo korajžo glasovali za klerikalno stranko, ali kakor je rekel, za katoliške moške. Holnec je dalje opozarjal ženske, da jim prihodnja nedeljo ni treba iti k maši, pač pa naj zato tembolj pobožno doma molijo za klerikalno zmago, posebno za zmago župnikov. O neokusnostih, ki jih je kvasil Holnec navzočnim moškim, raje ne bomo govorili.

„Jugoslovanska Matica“ je poslala višjemu šolskemu svetu v Ljubljani vlogo, v kateri ga prosi, da izda na vse šole v Sloveniji navodilo, kako proslaviti narodni praznik prvega decembra. Praznik naj bo posvečen neodrešeni domovini, predavatelj naj govore o nesreči, ki je zadela naš narod in pozovejo mladino, da naj zbira prispevke za „Jugoslovansko Matico“.

Italijanska nasiljeva na Krku. Šolo sv. Cirila in Metoda v Velikem Lošnju so italijanske tolpe popolnoma porušile. Kakor se poroča s Krka, je porušena tudi hrvaška čitalnica. Arditi so opleni škofijski dvorec na Krku, uničili škafarno ter zažgali arhiv in pisarno. Italijanski poveljstvo je pozvalo vse načelnike, da se izjavijo za d'Annunzijevo državo. Nekateri načelniki, ki so jih vrinile italijanske oblasti, so to tudi storili.

Italijanske izmišljotine. Poročila italijanskih listov, da so se v Kobariču in Bazovici našla velika skrivališča orožja, so — kakor se iz zanesljivega slovenskega vira poroča — popolnoma neresnična.

Ameriške ladje zapustile Dalmacijo. Del ameriških ladij, ki so se nahajale v Jadranskem morju, je dobil povelje, da odpušče v Sevastopol, da tamkaj vkrcata krimski begunce.

Laboratorij za preizkušnja blaga. Na trgovski visoki šoli za trgovino in promet v Zagrebu se ustanovi poseben laboratorij za preizkušnja in poznavanje blaga.

Prošenje v stanovanjskih zadevah. Z naredbo finančnega ministrstva je ukinjeno kolektivno prošenje v stanovanjskih zadevah.

Nova naredba o stanovanjskem vprašanju. Po poročilih iz Beograda se dogotavlja v justičnem ministrstvu naredba v stanovanjskem vprašanju, ki bo veljavna za vso državo. Po tej naredbi bi se ne mogla odpovedati niti stanovanja niti drugi lokali. Stanarina bi se zviševala po ključu od 1. avgusta 1914, zvišala bi se torej za mala stanovanja za 100 %, za srednja za 200 %, a za velika stanovanja za 400 %.

Razpisana notarska mesta. Razpisana so notarska mesta v Cerknici, Kranjski gori in Velikih Laščah, oziroma druga notarska mesta, ki bi se morebiti izpraznila po premetitvi.

Avtoriziran civilni inženjer stavbe stroke Franc Zupančič je storil predpisano prisego in je, kakor razglasa Uradni list, upravičen izvrševati prakso samostojno. Poslovni sedež ima v Ljubljani.

Iz davčne službe. Davčni praktikant pri davčnem uradu v Gornjem gradu Marjan Obersnu je premeščen k davčnemu uradu v Kostanjevici.

Občni zbor „Jadrana“. Jugoslovansko napredno akademsko društvo „Jadrana“ ima 1. izredni občni zbor v sredo 24. t. m. ob 20. uri v Mali dvorani. Ker je na dnevnem redu izprememba programa, je potrebn prisotnost dveh tretjin članov. — Odbor.

Gospodarstvo.

Gospodarska pogodba z Italijo.

V teku dveh mesecev se ima vršiti konferenca, ki naj uredi trgovske in gospodarske stike med Jugoslavijo in Italijo. Ta konferenca je silno velike važnosti za naše bodoče razmerje do Italije. Če je Italiji resno do prijateljskih odnosov z Jugoslavijo in če nima namena z gospodarskimi pogodbami pripraviti poti za gospodarsko nadvlado na Balkanu in za politično osvojitve cele vzhodne jadranske obali, potem ima sedaj priliko, da to pokaže. Konferenca se mora vršiti na temelju popolne enakopravnosti in svobode. Smo suverena država s podpis na pogodbah z jamčenimi mejami in pri konferenci naši zastopniki ne smejo trpeti nobene „sile razmer“, nobenega diktata. Volpijeve smernice, ki jih je podal listom, nikakor ne morejo in ne smejo biti za nas merodajne. One nasprotujejo naši gospodarski suvereniteti. Posebni privilegijev za italijanske gospodarske inicijative ne damo, pa če bi nam stokrat nadili reciprociteto, katere se poslužiti ne moremo. Da bi ugledali pot italijanskemu kapitalu v naše rudokope in gozdove, zato nimamo prav nobenega povoda. Za vsako koncesijo zahtevamo prolikoncesijo. Italijanski industrijski izdelki, katerih dobrota in potreba, naj nas premami, niso edinstveničavni. Danes se puli ves svet za jugoslovanski trg. Zavedati se moramo, da tudi v državni zunanji trgovini velja moralno-narodnostno načelo: Svoj k svoemu! Pogodba z Italijo ne sme pod enakimi pogoji onemogočiti češke konkurence na našem jugu. Naši poljedelski produkti imajo edinega tržišča v Italiji, cela Evropa skoro zija po našem žitu. To mora Italijan vedeti. Italijan ne sme na konferenci sedeti s široko pozno človeka, ki je edini lahko naš narodnogospodarski odrešenik in bi za svojo namišljeno dobroto zahteval koncesijo za koncesijo. Železnice, cest in mostov ne znajo zidati samo italijanski inženirji in tovarne bi pri nas tudi drugi radi stavili. Italijansko izseljevanje se ne sme v našo škodo osmeriti v Jugoslavijo, da bi namesto Lahov hodili v Brazilijo žet žito Jugoslavlani.

Na Reki in v Trstu moramo dobiti svoj prostor, kakor ga imajo Čehi in Poljaki. Na jugoslovanski javnosti je, da na konferenci omogoči ugodno gospodarsko in trgovsko pogodbo, ki naj ublaži posledice ropa v St. Margheriti.

Uvoz takozvanega luksuznega blaga. Iz Beograda nam poročajo: Gospodarsko-finančni komitet ministrov je z odlokom od 19. novembra t. l. ukinil naredbe C br. 22.490 (Službene Novine št. 65) in C br. 38.185 (Službene Novine št. 136), s katerimi je bila uvedena prepoved uvoza luksuznega blaga. Uvoz v omenjenih dveh naredbah navedenega blaga je odslej prost v poljubnih količinah, vendar pa je tako blago vplačati pri uvozu na carinarnici poleg carine in davka na poslovni obrt še 10 % od fakturne vrednosti. Pod omenjenimi pogoji se bo pri carinarnicah pustilo za uvoz tudi ono, do sedaj prepovedano blago, ki je že uvožno in je vskladiščeno v carinskih kladiščih Zgoraj omenjeni odlok gospoda finančnega komiteta je samo provizoričnega značaja, ker se v finančnem ministrstvu že pripravlja nova naredba, s katero se bo preuredil seznam luksuznega blaga in določile podrobne luksuzne takse, ki jih bo vplačati pri uvozu. Ta, za naše trgovstvo pa tudi za široke sloje velevažni sklep je bil storien vsled intervencije ljubljanskega načelnstva JDS po poslancu dr. Novaku, ki je predstavil ministru financ K. Stojanović tudi deputacijo ljubljanskega trgovskega gremija. Minister je v polni meri uvaževal predložene tehte razloge ter je še isti dan sklical finanč. ekon. komite, katerega zgoraj omenjeni sklep je dal minister na prošnjo dr. Novaka brzojavno priobčiti vsem carinarnicam.

Zakon o snovanju delniških družb. V finančnem ministrstvu se pripravlja nov zakon za snovanje delniških družb, ki predvideva koncesijo, kakor je to v veljavi v Srbiji in Sloveniji.

Hrvatska centralna banka na Reki. ki je bila ustanovljena pred poldrugim letom, a je morala zaradi razmer delovati v Senju, je sklenila povišati svojo glavnico od enega do deset milijonov kron. Banka je imela preteklo leto dobička nad 135.000 kron.

Borze 22. novembra

Zagreb. Danes je bila borza zopet jako slaba. Začetkom borze je bila dvorana popolnoma prazna in je kupčija postala nekoliko živahnjša šele potem, ko so prišle na vrsto valute. Nekateri papirji so padli, tako Etno za 50, Brod na Savi za 10 našička drva pa so porastla za 25 K. Sicer pa je bil promet minimalen. Devize: Berlin 181 do 183, Milan 518 do 520, London 445 do 460, Newyork 133.50 do 134.50, Pariz 815 do 830, Praga 157 do 158, Švica 2100 do 2120, Dunaj 26.25 do 26.50 Valute: dolarji 134 do 135, avstrijske krone 27 do 28, levi 140, rublji 65, češke krone 160 do 165, funti 460 do 490, franki 825 do 845, napoleonondorji 457 do 460, leji 212, švicarski franki 2150, lire 500 do 515, marke 190 do 193.

Beograd. Tendence slaba. Valute: franki 214 do 216, funti 116 do 118, dolarji 33.50 do 33.65, lire 127 do 130, leji 51 do 52, češke krone 40 do 42, marke 42.50 do 42.75, levi 41 do 42.25, avstrijske krone 6.80 do 7.20. Devize: London 117.50 do 118.50, Pariz 203 do 204, Ženava 500, Solun 315, Milan 123 do 129, Praga 39 do 40, Berlin 45.25 do 45.75, Dunaj 6.50 do 6.70.

Efekt:	denar	blago
Banka za Primorje	1203	1273
Banka za trg. ind.	430	435
Hrv. eskomptna	1635	1620
Banka Brod na Savi	235	275
Poljedelska banka	118	120
Jadranska banka	1850	19 0
Ljubljanska kred. banka	903	950
Jugoslavenska banka	630	6 5
Narodna banka	680	685
Prva hrv. štedionica	9300	9400
Rečka pučka	475	510
Slov. eskomptna banka	863	873
Srpska banka	14 0	1650
Eksploatacija drva	6209	6700
Dubrovačko parobr. dr.	800	900
Goranin	865	875
Narodna šumska ind.	700	785
Našička ind. drva	1550	1 50
Gutman	1220	1243
Slavonia	900	
Ljublj. strojne tovarne	379	385,

Dunaj. devize: Zagreb 379 do 385, Berlin 721.50 do 729.50, Budimpešta 99.75 do 101.75, Bukarešta 710 do 730, London 17.75 do 17.95, Milan 19.15 do 19.65, Newyork 505 do 515, Praga 597 do 605, Zürich 79.75 do 80.25, Pariz 3100 do 3150. Valute: dinarji 14.95 do 15.45, franki 30.875 do 31.875, švicarski franki 79.25 do 79.75, avstrijske krone 595 do 607, leji 7.15 do 7.35, levi 600 do 620, lire 1900 do 1950, marke 719.50 do 727.50, funti 1765 do 1785.

Efekt:	denar	blago
Avstr. kronska renta	98.50	
— majska renta	98 —	
Ogrska kronska	118 —	
V. avstrijsko vojno pos.	69.50	
Turške srečke	3100 —	
Kreditni zavod za trg. in ind.	1140 —	
Anglebanka	1100 —	
Bankverein	1134 —	
Bosanska zemaljska banka	990 —	
Avstro-Ogrska banka	5485 —	
Zivnostenska banka	—	
Državne železnice	4655 —	
Južna železnica	1785 —	
Alpine-Montan	5215 —	
Praška železna industr.	14050 —	
Leykam, papirnica	5320 —	

Praga. devize: Beograd 254 do 256, Berlin 119.25 do 120.25, Dunaj 16.25 do 17.25, Zagreb 63.25 do 64.25, Varšava 19 do 20, Budimpešta 16.25 do 17.25, Jugoslovanske note 248 do 250, Amerika 82.50 do 83.50, Anglija 292 do 294, Švica 3737.50 do 3740.50, Francija 510.50 do 513.50, Italija 318 do 320, Bolgarska 98 do 99.

Berlin. devize: Italija 254.70 do 255.30, London 230.75 do 237.25, Newyork 67.10 do 67.30, Pariz 403.50 do 410.45, Švica 1051.40 do 1053.60, Avstrija 20.70 do 20.83, Praga 84.90 do 85.10, Budimpešta 15.93 do 16.02.

Zürich. devize: Berlin 9.40, Newyork 6.35, London 22.30, Pariz 39.50, Milan 24.50, Praga 7.70, Zagreb 4.50, Budimpešta 1.35, Bukarešta 8.90, Varšava 1.10, Dunaj 1.95, avstrijske žigovane 1.30.

Vremensko poročilo.

Dan	Ujeda	Slana	Temper.	Vetrovi	Nebo
22. nov.	7. ur	755	-0.1	4 jug. vrh	obl.
23. nov.	11. ur	747	2.7	sl. sev. v b	del. jas
24. nov.	21. ur	746	-1.2	—	—

Sežnja v vlačina: v nemetu 1-4 novembra 8-1 Vremenska napoved: Lepo hladno sev. vreme. Solnce vzhaja na danu ob 6.31, zahaja ob 4-1

22. nov. ob 7. uri
Crikvenica: tem. 6.0, megla nad 6.0.
Dunaj: tem. 6.0, del. obl. nad 6.0.
Ljubljana: tem. 5.0, obl. pad. 6.0.

Naš književni trg.

„E pur si muove“, bi vzkliknil človek v jeziku svojih najpogostejših zavetnikov kadarkoli zagleda zopet kako novo slovesko knjigo pred seboj. Kder pozna današnje tiskarske razmere, ve tembolj ceniti podietnost za knjigo, ako v tej dobi ne obupajo. Sicer smo na tem mestu že enkrat pojasnili — knjiga danes ni že na dražja stvar pri nas — vno, kakor vemo je mnogo dražje — toda žalibog, da ni knjige pri nas tisto nam najdražje blago, ki bi ga cenili nad vse in ga kupovali tudi tedaj, ko bi bilo dražje od drugih stvari.

Zato so kupovalci slovenske knjige bili in bodo redki in založnik, ki izdaja današnje knjige, pride v neprijeten položaj, da založi v eno samo knjigo do 100.000 kron in potem zaman pričakuje — kupce. Rekli smo že zadnjič, in moramo ponoviti, da je sveta dolžnost nas vseh, rešiti našo knjigo v tej krizi. Ako se javnost ne bo zavedala svoje dolžnosti do slovenske knjige — bo obstal ves napredek, starejše knjige bodo pošle in novih ne bo. Posledica tega bo vidna povsod — narod ne bo imel več literarne dobičke bo propadel v materijalizmu. Pomislimo samo, da imamo tudi neodročeno demovino, kjer bo vršila slovenska knjiga svojo dolžnost. Ne prikrivajmo si, da je na severu (na Koroskem) in na jugu (Trst) bila tuja kultura tista, ki je odločila proti nam. Ako ne bomo krenili svoje kulture z novimi deli, ne pričakujemo čudežev od naroda, ki bo moral segati ne tujih knjigah. Pa tudi pri nas doma bilo bi mnogo drugače, ko bi se bili zavedali dolžnosti do kulture in bi s tem skušali premagati surove vsakdanosti, ki nas obdaja.

Naš književni trg se je v zadnji dobi pomnožil za nekaj lepših del. Dve

pesniški zbirki visoke vrednosti sta obogatili našo literaturo, t. j. dr. Debeljakova *Moderna iranska lirika* in dr. Moletova druga preračunljiva *Tristia ex Siberia*. Prva je izšla v zalozbi „Cmeline“ druga v „Nevi zalozbi“. Obenem z dr. Moletovo zbirko se izšli v „Nevi zalozbi“ tudi Carlarjevi *„Čbški“* ki bodo dobrodošli poslušni ljubiteljem slovenske umetnosti, v tuji in pa bodo za enkrat primerna informacijska knjižica o naših umetnikih. V Narodni knjižnici (Zvezna tiskarna) je izšel nadaljnji zvezek, ki prinese prevod Puškinove *„Pove o čar“* izznani Michiavellijev *„Vlaar“* (Ilprin cipe) svetovna knjiga, ki bo pomembna posebno za današnji čas, ko se toli govorijo o „meklavizmu“ in smo mi Slovenci poslušali njegova največja žrti v Vsebi nas da smo dobili to zredovno delo v svojem prevodu: naši politiki naj ga dobro prečitajo. Nadaljnja je tudi nova Carlarjeva knjiga *„Mimo Evlienia“* (zalozba Kleinmavre & Bamler), ki se bo menda kmalu pojavila na književnem trgu. Lep program si je postavila *„Tiskovna zadruga“*, ki je hotela pospešiti izdajo naših starejših del, ki manjkajo po naših domovih in izvnih knjižnicah. V prevodni knjižnici je izšel *„Pingvinski otok“* Anatola Francea v prevodu dr. Debeljaka. Ta knjižica za nas ni mogla iziti v primernejši čas. S čudovito dohovito in ravnavno Anatol France politične in kulturne razmere na *„Pingvinskem otoku“* in čitateli v tem zračnem prevodu brojiči našo moderno družbo. Pozna ti to delo je — rekli bi dolžnost vsakega izobraženca. Za one ki ljubijo kratke novele so izšli v zalozbi *„Tiskovne zadruga“* *„Sosedje in druge novele“* od A. Čehova. Odkar je doktor Ivo Prijatelj izdal svoje *„Momen te“*, klic nas je opozoril na velikega ruskega umetnika, ni izšla še nobena zbirka, ki bi nam pokazala jasno tega

ruskega Marparanta, dasi je mnogo njegovih stvari prevedenih v raznih podlistkih. Zato smo z veseljem sprejeli *„Sosedje“* v nadi, da pridejo za njimi še drugi. Prijetno zabavo nudijo tudi *„Dalmatinske povesti“* ki jih je spisal Igo Kaš. Za otroke pa je poskrbela *„Tiskovna zadruga“* izširirano knjižico: *„Dob in Teđi“* ki bo napravila vsem malčkom mnogo veselja. Za našo drobno je poskrbela tudi *„Učenijska tiskarna“* s svojo znano zbirko in mariborski *„Sokol“* je izdal *„Češke pravilice“* Božene Nemceve, ki jih bodo otroci z velikim užitkom čitali.

Vidi se torej da naša založništva po možnosti premagujejo težke razmere, ki so nastale na književnem trgu in dolžnost vsakega dobrega Slovenca je, da kupuje njige in s tem omogočajo založništvom njih nadaljnje delo.

Bliza se Miklavž, bliza se božič. Danes se za denar malo dobi. Koliko tisočev se bo razmetalo za razne nepotrebne neumnosti. Naj bi bila slovenska knjiga vsaj tem času najboljši dar, ki ga darujemo od tega bo imel največ oni ki bo daru deležen, pa tudi slovenska knjiga, ki bo šla na ta način med narod in bo s tem omogočena. Pri pridejo za njo druge na vrsto. Naša založništva so preobložena z rokopisi: pisatelji se hore za ebstoj, ker ne morejo prodati novih del — zato spoštljivo svojo dolžnost do slovenske knjige in onih ki jo usvajajo. Pomislimo koliko denarja se danes razmče za nepotrebne stvari: spomnimo se pri tem na to kar je narodu najpotrebnejše: to je knjiga, ki je temelj narodne kulture in njegove duševne sile.

Dolžnost vsakega kulturnega Slovenca je da širi v svoji okolici slovensko knjigo in podpira založništva pri njih težkem narodnem delu.

Po svefu.

× **Tel. a zamorskih Ispotic.** Izdajatelj *„Afrika and Orient Review“* Duce Mohamed Ali je razpisal nagrado 100 liber za najlepše zamorsko d. kle ali ženo. Razpis te nagrade je vzbudil veliko zanimanje med zamorskimi krasotkami Sudana. Južne Amerike in Znančne Indije. Mohamed Ali hoče na ta način dokazati, da so tudi m. zamorskim ženskim svetom lepote, i popolnoma odgovarjajo zahtevam Evropejcev, kar se tiče ženske krasote. Po poročilih angleških listov se je prijavilo že večko številu zamorskega žensva, ki tekmuje za to nagrado. Mohamed Ali je preprisan, da se mnogo zamorskih lepotic more staviti v eno vrsto z evropskimi ženami, kar se tiče plemenitosti potez in ostalih ženskih dražesti.

× **Petovanje človi sveta v aeronautu.** Ameriški *„Aeroklub“* se pripravlja na izredno športno turo v zrak. Prihodnje leto poleteli bodo njegovi aeroplani od Newyorka do Newyorka okolo sveta. Pot je dolga 26.600 kilometrov.

× **Hišna preiskava pri d' Annunzijevi ženi?** Kneginja di Galese, žena Gabriella d' Annunzia, ima v Rimu luksurično stanovanje. Ker se ona že nekoliko časa nahaja v Parizu, so porabile neznane osebe to priliko ter vdrele v njeno stanovanje ter prevrle vse, kar so našle. Kakor se je od sorodnikov d' Annunzijeve žene ugotovilo, so ostale vse dragocenosti na svojem mestu in se torej ne gre za kako tatvino. Pač pa so domnevani tatovi odprli vso d' Annunzijevo pisarna, katera je pisal svoji ženi iz česar se da sklepati, da najbrže niso vdrlji v stanovanje tatovi, ampak je policija izvršila hišno preiskavo.

× **Strahna lakota na Kitajskem.** Iz Liangshana na Kitajskem je prišlo poročilo, da je na severnem Kitajskem

člasi pa v provinci Celi, zavladala strahna lakota. Skoraj leto dni ni bilo izdatnega dežja. Vsled suše se polja niso mogla obdelovati. To je za narod, ki je navezan na lasten pridelek, popolna katastrofa, zlasti ker ni nikakega dovoza iz inozemstva. Vsled lakote je nastala sirahovita druginja in razne epidemije ki so zahlevale že na milijone človeških žrtev.

× **Pucki klasiki.** Knjiga je danes v Rusiji draga stvar. Vsaka knjiga stane več tisoč rubljev. Novih knjig se le malo tiska, ker je le malo papirja in nedostaja tudi drugega tiskovnega materiala. Zato je prišel te dni tisknični upravnik sojetskega državnega založništva tovariš Gričubin v Berlin, da bo do tam tiskali ruske knjige. To je kulturni napredek boljševizma.

× **Uroča ruskih skiteletjev.** Ruska geobla je izrabila v vojni in po nji nekaj svojih mnogobratovih sil. Ličadov je umrl 1. 1915, Scriabine 1. 1916 in Tanejev 1. 1917. Glazunov ki je še vodja konzervatorija v Moskvi, je izdal 1. 1918 zadnje delo, od takrat ne dela več.

× **Ste preveč občutljivi za mrzli zrak?** Vsekovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublačuje bolečine in utrujenost to masaze Fellerjevim pravim Elza fluidom! 6 dvojnatih ali 2 velikih specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

× **Potrbovali bi očvajoče, žedne okrepčujoče sredstvo?** Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza fluidov! Šest steklenic 18 K. — Omot in poština posebej, a načeneje. — *Eugen V. Feller, Stolica donja, Elza trg št. 53, Ljubljana.* 436 F.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Rabite samo

Zlatorog milo

za Vaše perilo!

Prva mariborska tovarna mila, prej C. BROS, MARIBOR.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:
R. Bunc in d. ug
Ljubljana, Gospodarska cesta 7.

Benilni jermeni iz la usnja, v raznih vrstah, kakor tudi v celni inivalni jermeni v eni pri Ivanu Kravos, Maribor, Aleksandrova ulica 13. 484 3-2

Jamski les
okrogel dolžin 220 m dalje, debelina na sredini od 14 cm naprej
se kupi.

Ponudbe z navedbo d. menzij in cene hraniti vagon oddajna postaja poslani na 496 3-1

Sentjanski premogokop
Krmelj, Dolenjsko.

Oprava za trgovino
(istože) 499 10-1
se takoj proda.
Henrik Kenda, Mestni trg 17.

Proda se
pianino harmonium, razno pohištvo in gospodarske potrebščine, velika zanimiva zbirka poštinih znamk, razne antikvitete in tehniški instrumenti, je, pove upravnistvo „Jutra“.

Amerikansko strojno olje
O je, izhko, za vretena; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za teške stroje; olje za avtomobile, lahko; olje, izredno teško; olje za cili dre; olje proti prahu. 57 104-23
Glavna z. oga: Madis' avroc & Z. d. z. o. z. prej. A. Zan. sinovi.

Stenice, ščurki
vsa golazna mora in gnila, ko pa naj, morate ziti ena stena v ko: na ščurke K 10- za stenice K 12- prišek za mli v obz. n. perin K 10- n K 20- prišek proti mršom K 10- in K 20- malo pro. usnem pri vseh K 5- in K 10- id. Polja bo varost v sred. za čmopt. M. Janker, Ljubljana ulica 3. Zagreb br. 33. 204 7

HRVATSKI DRVOTRŽAC
edini stručni list u Jugoslaviji. Izlazi dva t. j. 10. i 20. in 30. mesecu — Pretplata: godišno K 120 ili 30 din. Sura ljuji naši prvi stručnjaci. — Adresar in-lustrije drva K 20- — Zagreb, St. os. mayerova ulica 6. 433 10-8

Vino
banaško, letnik 1920., belo, slatko, 12%, malg. močno, dope v pon-leljek ali to ek, t. j. 22. oziroma 23. t. m., na kar naše cen. ene o ljomalce vladuo opozarjamo — Gospodarska zveza, Vinski oddelek, Spod. Šiška.

Za Miklavža

kupujte 456 4

za otroke:

Bob in Teđi, mladinska povest s slikami, broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti 2 n. več.

za odrasle:

Anatole France: Pingvinski otok, broš. 42 K, po pošti K 240 več.

Shakespeare-Zapavle: Sen kresne noči, broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 2 n. več.

Melik: Zgodovina S. bov. Hrva. tov. in Slovenov, I. in II. del, skupaj 57 K, po pošti K 220 več.

Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ul. 5.

Knjige so najcenejše darilo.

brek
Dobro ohranjen 497
za šest (sebo) cenno proda. Poudarja na Tourist-Office. Du najska ce-ta šte. 18.

Cement „Salona“
oddaja 494 3-1
Dr. Fr. Jenč
Import & Eksport
Ljubljana, Krekov trg št. 10
I. nadst., hodnik desno. Telef. 313 int.

Idrijske čipke
so najbolj primeren darila
za Miklavža in Božič.
Predaja jih 501
Osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg 3, vsak dan raz: sobote popoldne.

Advokat dr. Janko Olip
je začel poslovati v družbi advokata 497 3-1
Milana Nešića
Beograd. Zeleni venec 9.
486 3-3
Špeh in meso
po najnižjih cenah
prvovrstno blago od pitanih prasčev se prodaja vsak dan na stojnici
Ilije Predoviča v Solskem drevoredu
(prva mesarska stojnica od Frančiškanskega mostu).

Kako volimo s kroglicami?
kake pravice in dolžnosti imajo volilci, kako tre a zakon tolmariti volilna komisijam in zaupnikom strank? Vsa ta in druga vprašanja, ki niso pojasnjena v volilnem zakonu samem, razlaga do podrobnosti
dr. Stefan Sagadin: Voji ni red
z bogatim tolmačenjem. 241 18
Knjižico, ki velja 16 K, s poštino 17 K 20 v, naročite pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.